

'Sürdürülebilir Bağcılık ve Salkım Güvesi Mücadele Yöntemleri'

Автор(и): ас. Денислав Иванов, Институт по лозарство и винарство – гр. Плевен, ССА

Дата: 08.07.2024 Брой: 7/2024

Özet

Makale, asmanın sürdürülebilir yönetimi ve asmanın en önemli ekonomik zararlıları arasında yer alan salkım güvesi (*Lobesia botrana*) ve bağ güvesinin (*Eupocilia ambiguella*) etkili kontrol yöntemlerine odaklanmaktadır. Bu zararlılar, özellikle çiçek salkımları ve salkımlar gibi generatif organlara zarar vererek bağlarda ciddi hasara yol açabilir ve bu da hem verim kalitesini hem de miktarını olumsuz etkiler. Sürdürülebilir bağcılık, entegre ve biyolojik bitki koruma yöntemlerini kullanarak ve sentetik pestisit kullanımını en aza indirerek çevre üzerindeki olumsuz etkiyi azaltmayı amaçlamaktadır. Makale ayrıca, feromon tuzakları ve dağıtıcılarının kullanımı, *Trichogramma* cinsi parazitler ve diğerleri, *Bacillus thuringensis* gibi mikroorganizmalar ve asmalardan eski

kabuğun soyulması gibi kışlayan pupa popülasyonunu azaltabilen bazı agroteknik uygulamalar gibi salkım güvesi kontrolüne yönelik çeşitli yöntemleri incelemektedir. Uzun vadede, entegre ve biyolojik mücadelenin uygulanması, tarımsal işletmelerin karlılığının artmasına ve gelecek nesiller için doğal kaynakların korunmasına yol açabilir.

Sürdürülebilir bağcılık ve salkım güvesi mücadele yöntemleri

Özet: Makale, asma bağlarının sürdürülebilir yönetimi ve asmanın en önemli ekonomik zararlıları arasında yer alan salkım güvesi (*Lobesia botrana*) ve bağ güvesinin (*Eupoecilia ambiguella*) etkili kontrol yöntemlerine odaklanmaktadır. Bu zararlılar, özellikle çiçek salkımları ve salkımlar gibi generatif organlara zarar vererek bağlarda ciddi hasara yol açabilir ve bu da hasadın kalitesini ve miktarını olumsuz etkiler. Sürdürülebilir bağcılık, entegre ve biyolojik bitki koruma yöntemlerini kullanarak ve sentetik pestisit kullanımını en aza indirerek çevre üzerindeki olumsuz etkiyi azaltmayı amaçlamaktadır. Makale ayrıca, feromon tuzakları ve dağıtıcılarının kullanımı, *Trichogramma* cinsi parazitler ve diğerleri, *Bacillus thuringensis* gibi mikroorganizmalar ve asmalardan eski kabuğun soyulması gibi kışlayan pupa popülasyonunu azaltabilen bazı agroteknik önlemler gibi salkım güvesi kontrolüne yönelik farklı yöntemleri tartışmaktadır. Uzun vadede, entegre ve biyolojik mücadelenin uygulanması, tarımsal işletmelerin karlılığının artmasına ve gelecek nesiller için doğal kaynakların korunmasına yol açabilir.

Şarap ve üzüm üretimi, başarılı bir yönetim için faktörlerin dikkatli bir şekilde dengelenmesini gerektiren en eski tarım sektörlerinden biridir. Üreticiler için temel zorluklardan biri, asmalara ciddi zarar verebilen ve üretilen üzüm ile şarabın verimini ve kalitesini tehdit edebilen hastalık ve zararlıların kontrolüdür. Bu makale, ekonomik açıdan önemli asma zararlılarını ve bunların kontrolü için entegre ve biyolojik yöntemlerin nasıl kullanılabileceğini incelemektedir.

Bazı yıllarda önemli ekonomik zarara neden olabilen en yaygın asma zararlılarından bazıları şunlardır: asma filokserası (*Phylloxera vastatrix*), salkım güveleri (*Lobesia botrana*/*Eupoecilia ambiguella*), asma yaprakbüken güvesi (*Theresimima ampelophaga*), asma tırtılı (*Peribatodes rhomboidaria*), yaprakbükenler (*Sparganothis pilleriana*), asma yumuşak koşnili (*Pulvinaria vitis*) ve diğer koşniller, asma hortumlu böcekleri (*Otiorhynchus turca*/*O.sulcatus*), asma yaprakpiresi (*Empoasca vitis*), diğer yaprakpireleri, thripsler (*Drepanothrips reuteri*), asma ağustosböceği (*Oecanthus pellucens*), asma böceği (*Lethrus apterus*), asma pire böceği (*Adoxus obscurus*), örümcek akarları (*Tetranychoidae*), eriofit akarları (*Eriophyidae*) ve diğerleri.

Bu fitofag böcekler, tarımsal entomofaunanın bir parçasıdır – asma zararlıları olarak. Bu türlerin ana konak bitkileri, asmagiller (*Vitaceae*) familyasının temsilcileridir. Beslenmeleri yoluyla en sık olarak en büyük ekonomik öneme sahip bitki organlarını tahrip ederler, böylece verimlerin miktarını ve kalitesini bozarlar. Bitkinin farklı kısımlarına verilen zarar aynı zamanda normal fizyolojik süreçleri de bozar, bu da verimi daha da olumsuz etkiler. Yukarıda açıklanan farklı türlerin neden olduğu zarar açısından, bunlar şu şekilde sınıflandırılabilir:

- Bitkinin fizyolojik süreçlerinde değişikliklere neden olan, bunun sonucunda bitkinin zayıflamasına ve verimliliğinin azalmasına yol açan zararlılar. Bunlar arasında, yaprak yüzeyini tahrip ederek asimilasyonu ve fotosentezi etkileyen, bitkinin zayıflamasına ve/veya ölmesine neden olan tüm yaprak yiyen böcekler yer alır.
- Bitkilerin generatif organlarına (çiçek salkımları ve üzümler) zarar veren ve bunları işleme veya tüketime uygun olmayan hale getiren zararlılar. Genellikle bitkinin fizyolojik süreçlerini etkilemezler. Bu tür zararlılar arasında salkım güveleri, asma yaprakbükten güvesi, gri asma tırtılı vb. yer alır.

Sadece generatif organlara zarar veren türler ile bitkinin fizyolojik süreçlerinde olumsuz değişikliklere yol açan zarara neden olan türler arasında net bir ayrım yapılamaz, çünkü birçok durumda bir kategorideki türler diğerine de girer ve tersi de geçerlidir. Ayrıca *bitki hastalıklarının vektörleri* olan zararlıları da ayırt edebiliriz. Bu grubun en kalabalık temsilcileri, viral ve fitoplazma hastalıklarının başlıca vektörleri ve yayıcıları arasında yer alan emici-ağız yapısına sahip böceklerdir. Bunlar arasında çeşitli yaprakbiti, yaprakpiresi vb. türler bulunur.

Bir tarımsal işletme için daha önemli soru, nasıl rekabetçi ve sürdürülebilir kalınacağıdır. Küresel olarak, sürdürülebilir tarıma artan bir odaklanma vardır. Bağcılıkta, böyle bir tarım türü, ekolojik sürdürülebilirliği korumayı, ürün kalitesini iyileştirmeyi ve nüfusun ihtiyaçlarını karşılama ile gelecek nesiller için doğal kaynakları koruma arasında bir denge kurmayı amaçlayan bir uygulamadır. Bu, su ve enerji kullanımını optimize etme, doğal entomofauna ve biyolojik çeşitliliği koruma, pestisit kullanımını azaltma ve hastalık ve zararlıların kontrolü için biyolojik ve entegre bitki koruma uygulama gibi çevre üzerindeki olumsuz etkileri en aza indiren yöntem ve uygulamaların kullanılmasını gerektirir.

Bitki zararlıları düzensiz gelişir. Meteorolojik, iklimsel, antropojenik ve diğer çevresel faktörlere bağlı olarak, ki bunlar genellikle tahmin edilemez, düşük bir popülasyon seviyesinde olabilir veya olumsuz sonuçlara ve büyük kayıplara yol açan bir salgına ulaşabilirler. Bitki koruma, tarımsal üretimin verimliliğini artırmaya yönelik önlemler sistemi içindeki kilit faaliyetlerden biridir. Bu nedenle, entegre zararlı yönetimi (IPM) ve biyolojik bitki koruma (BPP) gibi iyi bitki koruma uygulamaları, kültür bitkilerinin böcek zararlıları, hastalıklar, yabani otlar ve diğer zararlı organizmalara karşı agroteknik, biyolojik ve kimyasal önlemlerin en iyi kombinasyonunu temsil eder. Bu sistem, ilgili ortamda mevcut olan tüm ilgili yönetim yaklaşımlarını ve yöntemlerini dikkate alır ve ekonomik

fizibilitetlerini değerlendirir. Ancak, IPM mutlak ve katı kriterlere dayanmaz. Yerel kaynakları ve bilimsel araştırmaları, teknolojileri, bilgiyi ve pratik deneyimi birleştiren esnek bir sistemdir.

Tarihsel olarak, ilk entegre zararlı yönetimi (IPM) programı 1946'da Kanada'da Pickett ve çalışma arkadaşları tarafından geliştirilmiştir. Bulgaristan'da ilk IPM denemeleri 1967'de elma zararlılarına karşı başlamıştır. Daha sonra asma, şeftali, erik, tütün, sera sebzeleri ve diğerleri için sistemler geliştirilmiş ve uygulanmıştır. IPM bu ülkede birçok farklı üründe değişen başarı ile uygulanmıştır, ancak spesifik özellikleri nedeniyle en etkili şekilde bağlar gibi çok yıllık bitkilerde uygulanmaktadır.

Bununla birlikte, ne yazık ki, bugün birçok çiftlik sentetik insektisitleri gelişigüzel uygulamaktadır. Sonuç olarak, tek taraflı ve kontrolsüz kullanımın ardından ciddi olumsuz sonuçlar ortaya çıkar ve birikir, örneğin toprakta, yeraltı suyunda, su kütlelerinde ve canlı organizmalarda birikim. Dirençli zararlı popülasyonlarının ortaya çıkması, doğal agro- ve biyosenozların bozulması ve faydalı türlerin (predatörler ve parazitler) düzenleyici kapasitesinin kitlesel olarak azalması ve yeni karantina ve ekonomik açıdan önemli zararlıların görülmesi, son yıllarda alarm verici boyutlara ulaşmıştır. İnsan sağlığı için yeni ve öngörülemeyen, genetik dahil, hastalıklardan kaynaklanan potansiyel risk artmaktadır.

Yukarıda belirtilen olumsuz sonuçların birikmesiyle birlikte, Avrupa ve Bulgaristan kimyasal bitki koruma ürünlerinin sürekli iyileştirilmesi için çaba göstermektedir. Pestisitlerin sürdürülebilir kullanımını sağlamak için Topluluk eylemleri çerçevesi oluşturan *2009/128 Sayılı Direktif*e göre, bitkisel kökenli ürünler ancak entegre veya biyolojik bitki koruma kullanılmışsa pazarlanabilir; ekonomik açıdan önemli zararlıların kontrolü için geleneksel yöntemler yerine ve/veya bunlarla paralel olarak yeni alternatif yollar da kullanılabilir.

Bu bağlamda, zararlı kontrolü tercihen sadece korumakla kalmayıp aynı zamanda faydalı türlerin aktivites